

במיתקפה חזיתית על העיתונות. העיתונות הישראלית היא בלתי אחר-אית, כותבת לא פעם דברים בלתי מדויקים שאין להם שחר, טען רבין, ובפנותו אל נקדימון אמר: "גם אתה נקדימון פירסמת דבר שלא היה מדויק".

זה עומד בסתירה לדברים שאמרת לי בפגישה שהיתה לך איתי, הוכיח לו נקדימון, "או דווקא שיבחת את מהימנות המידע שלי... חוץ מזה גם עליך טוענים שאתה לא מוסר דיווחים כל כך מדויקים לממשלה... רבין לא השיב אבל הוא ניסה להיזכר מה הידיעה הבלתי מדויקת שפירסם נקדימון. הוא נזכר באיזו ידיעה שפורסמה על ביקורו של האלוף (מיל.) ישראל טל בארץ צוה"ה, לצרכי רכש טנקים או משהו כזה, "אתה לא תוכל להוכיח שאני פירסמתי את זה", היתגרה נקדימון בראשהממשלה. "הצטרף להתנצל כמו שעשתה גולדה... כאן נחלצה לעזרתו של ראשהממשלה גם רעייתו, לאה רבין, שגם לה היו טענות ודברייביקורת חריפים על העיתונות. בסך הכל עשה רבין רושם של אדם מלא טענות, המתוסכל על שאין מבינים אותו כראוי, המתנצל ומנסה להסביר עד כמה המדיניות שלו נבונה וצודקת.

כמו בחגיגות הקודמות במיסגרת הפסטיבל, כך גם הפעם, הוא היה בין האחרונים שעזבו את המסיבה, כמו חבל לו להיפרד מהילולא החברתית המרובת סביבו.

הרבה זמן אחרי שמרבית האורחים כבר פרשו לענייניהם, עדיין נותר ראשהממשלה על הדשא, בין אחרוני הקרואים, מחפש מועמדים נוספים להחליף עמם חיוכים ומילים.

רק שרהביטחון, שמעון פרס, שלא היה שם, בלט בהעדרו.

"אם ספיר היה מציע אותה לראשי הממשלה", הסביר איש יודע דבר, "או היה זה הוא שהיה בא לעשות חגיגה לספר על פנחס ספיר. ורבין היה או בולט בהעדרו".

אחריכך מיהר ראשהממשלה לביתו, כדי לאגור כוח לקראת הסיבוב הבא של הר פסטיבל. זה נערך למחרת היום, בגינת

בקרב מישפחות אחד-עשרה חללי מינכן פרץ סיכסוך מר

אף אחד במונטריאול, אני, יחד עם הנציגים האחרים, מתכוונים להשתתף באזכרה שתערוך הקהילה היהודית, ולכנס מסיבת עיתונאים עלימנת להזכיר לעולם כולו את היום השחור ההוא. העולם, ובכללו תושבי מדינת ישראל, שכחו את ה-11 בספטמבר 1972, אבל אני ושלוש בנותי לא שכחנו, ולא נשכח לעולם! הילדות מאזינות עד היום לקטטות ששלה לי אביהן ממינכן, לפני שנרצח, בתי, שלומית, הייתה רק בת חודשיים כשקרה האסון ואביה אומר לי, באחת הקטטות, שהוא רוצה להעניק לי מתנה, ולקחת אותי לאולימפיאדה הבאה שתתקיים במונטריאול, הוא לא ידע אז, שאת הקטטה הזאת אקבל בי דואר, כשהוא כבר לא יהיה בין החיים. "אבל לא זו הסיבה שבגללה אני עומדת על כך שניסע. הסיבה האחת והיחידה היא שאני לא אתן לאף אחד בעולם לשכוח שרצחו את בעלי, ואת עשרת חבריו. לאף

לקחה בהתמוטטות-עצבים. היא, שהקדישה את חייה מאז מות בעלה לזיכרו, לא יכלה לתפוס את היחס העויין של הציבור הישראלי. במאתים-יוחמישים אלף הלירות שקיבלה, כמו כל האלמנות, כפיצוי מגרמינה, הקימה אקדמיה על שם בעלה. אנקי, נוצרייה שהתגיירה, ילידת הולנד, החליטה אחרי הרצח לגדל את ילדתה היחידה בישראל, ולהקדיש כל רגע מחייה כדי לדאוג לכך שלא ישכחו את בעלה.

"לא נשכח לעולם!"

אילנה רומנו מוכנה להישבע בי זיכרו של בעלה המנוח, כי היא משימת את מחיר הנסיעה מכספה-שלה. בדי-רתה הנאה שבתוכנית למ"ד, היא יושבת בחברת שלוש בנותיה ליד קיר שעליו

בחמישה בספטמבר 1972 נהרג העולם. אחד-עשר ספורטאים, נציגי ישראל לאולימפיאדה שהתקיימה במינכן שבגרמניה, נרצחו בחדרימגוריהם שבכפר האולימפי על-ידי פידאיון ערביים. בעיקר בות זאת החליט הוועד האולימפי הבינלאומי להפסיק את המישחקים כולם לעשר-רבע שעות, ולהמשיך לאחר מכן בתחרויות.

כיום, ארבע שנים אחרי האסון, שוב החליט הוועד האולימפי הבינלאומי כי די היה באותן עשרים-ארבע שעות. באולימפיאדה של 1976, עומדת להתקיים בעוד חודשים אחדים במונטריאול שבקנדה, לא ייערך כל טקס רישמי לזכר החללים. אולם בני-מישפחותיהם של אחד-עשר חללי מינכן — יוסף רומנו, משה (מוני) ויינברג, אנדריי שפיצר, מארק סלאבין, עמיצור שפירא, קתה שור, דויד ברגר, זאב פרידמן, יוסף גוטפרונד, אליעזר חל-

איבדה את הכרתה במהלך הטקס ונזקקה לעזרה רפואית. כיום היא משקמת את חייה, אך עומדת בתוקף על כך שזכר בעלה לא יישכח. היא מעניקה ראיונות לכלי-התקשורת הבינלאומיים.

אילנה רומנו, אלמנה ואם שלוש יתומות, בעת הבאת הארונות לנמל התעופה לוד, נתמכת על-ידי אמה, אילנה, שהיתה אחרי לידה

ביום המר

אחד אין הזכות לשכוח או לסלוח. כי על דבר כזה אין מחילה!"

מימי ויינברג, המתגוררת קומה אחת מעל לאילנה עם בנה בן הארבע, גור, ושר גם בדירתה מוקדש קיר שלם לזיכרו של בעלה, לא היתה בטוחה בתחילה כי הניסיעה היא הכרחית. לא משום שלדעתה אין לכבד את זכר המתים, אך היא נפגעה מיחסי של הוועד האולימפי, ואמרה: "אנחנו לא יכולים לכפות את עצמנו על העולם. מה יהיה בעוד ארבע שנים, במוסקבה? מה יהיה בעוד שמונה שנים? הרי אפילו אם הוועד האולימפי יכבד את זכר יקירינו, יקומו נציגי העולם השלישי, הנציגים הערביים ונציגי הגוש הקומוניסטי, יעזבו את טקס הפתיחה ויבנו את כבוד החללים".

אולם מייד אחריכך שוכנעה, כי הנסיעה היא הכרחית, ובחרה יחד עם שאר בני המישפחות השכולות בנציגות, שלא כללה אותה: "ממילא אין לי כסף לנסוע. הניסיעה הזאת עולה הון-עתק, ואני לא יכולה להרשות לעצמי להוציא סכום כליכך נכבד".

אולם נגד רעיון הנסיעה התייצבה אם שכולה אחת: הנרייטה מארקס, אמו של מוני ויינברג, בעלה המנוח של מימי.

האם על ישראל להסתפק במונטריאול בסרטים שחורים - לדגל ולספורטאים - או לשלוח לשם את נשותיהם של חללי מינכן?

פין ויעקב שפרינגר — חשבו אחרת. בי ישיבה מיוחדת שכינסו לשם כך, החליטו המישפחות השכולות כי עליהן להפיק נוכחות במונטריאול, על-מנת להזכיר לעולם כולו את מעשה-הרצח.

האומנם "מסע-תענוגות"?

ההחלטה נפרה כימעט פהאחד. ואז הגיעה איצה, ממקום-מושבה שר במינכן, הנרייטה מארקס, אמו של מאמן ההיאבקות מוני ויינברג, ושלה מכתב לשריהינוי-והתרבות אהרון ידלין, ובו טענה כי האלמנות נוסעות ל"מסע-תענוגות על חשבון המדינה" למונטריאול, וכי במקום מסע-תענוגות מוטב שנציגי ישראל באו לימפיאדה יענדו סרטים שחורים על ורועם, וסרט שחור יעטר גם את דגל המדינה. התגובות בציבור היו חריפות, ועלבונות הוטחו כלפי האלמנות. מספרת מימי ויינברג, אלמנתו של מוני ואם בנו גור: "ביום שבו פורסם מכתבה של חמתי בעתונים, ירדתי מהבית שבו אני מתגוררת, ואחת השכנות קראה לעברי: 'סחתיין, את נוסעת לעשות חיים על חשבוננו!'"

אילנה רומנו, אלמנתו של המישקולאי יוסף רומנו ואם בנותיו אושרת, רחל ור שלומית, טוענת כי לא יכלה אפילו לצאת לרחוב בגלל דעת-הקהל העוינת: "אני שים ממש עצרו אותי ברחוב, ושאלו אותי איך אני לא מתגיישת לנסוע על חשבון המדינה בתקופה כליכך קשה, למונטריאול". בני המישפחות השכולות נכנסו למתח נפשי עצום. אנקי שפיצר, אלמנתו של מאמן-הספיץ אנדריי שפיצר, כימעט ש-

האלמנות לא נישאו בשנית

מייד אחרי שפירסמה הניירטה מארקס את מכתבה, טילפנה אליה אנקי שפיצר לביתה שבחיפה, ושאלה איך תה באיזו זכות היא קוראת לנסיעה למונטריאול בשם "מסע-תענוגות". השיב לה בעלה של האם השכולה, בשמה: "בשביילנו אתן אלמנות עליונות, ואנחנו

לאה רבין* יש לה יום-יום חג

ביתו של אלוף (מיל.) עזר וייצמן, שהשיא את בתו הרחק מעיני זרקורי הפירסום. אבל רבין היה גם שם. היו שם גם כל אלה שהשתתפו בחגיגה שלו, ובחגיגה של ספיר, ושהיו גם בכל החגיגות שתיערכנה הישוע, ובשבעה הבא ובשבעות שיבואו אתריכך. לא חשוב אם תהיה סיבה להחג או לא. יצחק רבין לא יניח שיקלקלו לו את מצביהרות. יש לו יום-יום חג.

* משמאל: פולה מוחס, אשת עורך ידיעות אחרונות.